

**נב:**

עין משפט  
נר מצוה

לב א ב מיי סיו מכל  
 אלות ונחמתי כל י  
 לב ג ד מיי סיו מכל  
 נחמתי מכל  
 נחמתי מכל  
 סגן לארץ עט  
 ה [מיי] סיו מכל  
 הנחמתי כל י  
 לד ו מיי סיו מכל  
 הנחמתי כל י  
 סגן לארץ עט  
 לד ז מיי סיו מכל  
 עבודת ונחמתי כל י  
 סגן לארץ מכל  
 סיו קמו סגן ה  
 לד ח מיי סיו מכל  
 סגן א  
 לד י מיי סיו מכל  
 סגן יג

**תורה אור השלם**  
 1. ואת כל הבליעם אשר  
 הוציח הפלך אשר  
 במלכותו כמעלה הכנו  
 הקדשוש והגם לפני  
 מוכח?  
 דבר השלם כן כט  
 2. וחסותיו פני מים  
 וחללה את צמיו וקאי  
 כן פריצים הלולתק?  
 חיולקל?  
 3. אבנים שלמות חבנה  
 אי מוכח ין אלול?  
 ורמלה יין שלח ל?  
 אלול?  
 4. ובקני יין מוכח לא  
 אלול? מוכח אבנים לא  
 הגוף עליוס כרול?  
 דבריו כן  
 5. אורז תאיש אשר  
 יעשה פסל ומסכה  
 וטובת ין מעשה יד  
 ורש ושוט דבר וקני  
 והגם ואמר און?  
 דבריו כן

רבינו חננאל

נוכבים אל קא מוכעס  
 ויל יקוין דער שטעלע  
 בטל וזמרת התנאה  
 טלארד  
 שמואלה ומי בטלה י  
 קמפעס יל תהקרב  
 צובר נוכבים של אונקל  
 דאיקווש לסת נאמק  
 כדרו לזר אסער דר  
 מין לעבורט נוכבים  
 אטנה בטלה שולמס  
 נאמא יצמורו לעל  
 פער. מאי אין דאטאר  
 אל טאטל שמואלה מי  
 איל אל דלמא אטל  
 אדארייאל אל טלאר אכל  
 שמואל רבנן טלאר. או  
 אטל ועתה תבקר:  
 באע מנה דר יוסף בן  
 שאל טריי כלים  
 שמשמשו בן בות  
 אטל זהו שישמשם  
 מרדס  
 מרדס.

ומביניו היה אליבא דר' יהודה דאמרי בית חנוני לאו כר' עובדות כוכבים אלא ר' מאיר חזקל עליו ואומרי בית חנוני עובדות כוכבים הית. ומפורסם הלוקחם כמסכת מנחות. דמנן התם הכהנים ששימשו בבית חנוני לא ישתמשו במקדש בירושלים. ארץ צרף לומר לדבר אחר. מן ואין צל לדבר אחר. התם הכהנים ששימשו בעבודות כוכבים שורדיה ופסלו נמצאת מס' שמשנתו וז' כ"י יהודה דאמרי בית חנוני לאו בית עובדות כוכבים הוה. אמאי כהנים הוה רוקניניהו. שמש דבני דער יתנוהו בלא ללים אל כסמך. אל דאמרי

לא שגא. ופשוט ליה אסורים  
אחרים תחתיהן והנם לפני מ  
יון. ואמר רב שיש ששקצו  
וחללוהו. ולא מסייעא ליה. ו  
לנפשיהו כמו המטבע דאמר  
בהו מזבח דהוא גבוה לאו  
תהיו ושל ישראלי את יוש

דאסוורה בטי"א. וגבי כלים לעיל (עמוד 6) דלח קאלה הי  
דמיייר גנלים ש'ל תקורבה ענדת כוכבים שאין להם טעול  
כפ"ה ש'ל נאמשו בן לענדת כוכבים: ברוך אתה אשמים  
יהי אברהם. שהקדשו אחרים תחמיסם. ווע"ג דמדאורייתא  
ומסרי דהא דהקדשו מינה ואין  
אזאוס דבר שהקדשו שלו ואם ק  
ש'ר מ"מ קטן לאסור לגבוה  
מיימי מהאין קרא לקמן (דף 7)  
דעלוא דכיון ששטח זה סימן  
אסור דמיימי קרא לה להדיוט  
תח' בחולין פ"ב (דף 7) הכי  
א) דמאסר לגבוה במעשה  
ש'ל נאמשו הכל א"כ במעשה  
יהי ש'ל לאסור להדיוט:

כספה וזהבה שֶׁ יְרוּשָׁלַםִּ׃  
 שְׁהִיהַּ הַמַּטְעֵנִשׁ שֶׁל כֶּסֶף  
 הַזֶּה: יִדְבָּרִי הֲרֵינִי שִׁירֵינִי  
 פִּירֵשׁ כְּתוּבָתְךָ עַל שֵׁם מַלְכִּי  
 וְנִקְשׁוּ הַנִּזְרוֹת וְשִׁמְם אֲדִירֵינוּ  
 וְשִׁמְם שִׁימָה שִׁימָה וְלִין נִזְרוֹתֵינוּ  
 מִחַמַּת יוֹשֵׁנָה וְקִשָּׁה לֵבִים  
 אֲמִרְנִי כִּבְהוֹל קָמָה (כ"ט)  
 מִטְעֵנִשׁ שֶׁ יְרוּשָׁלַםִּי דוֹד וְשִׁלְמָה  
 שֶׁ יְרוּשָׁלַםִּי עִיר הַקֶּדֶשׁ מִלֵּד  
 בְּעוֹרֹת כִּפִּי"ה וְנִגְדָּה לִי לְמַחַךְ  
 לְרֵי"ה דוֹדִי אֲדִירֵינוּ וְטוֹרֵינוּ  
 לֵיל עַל יִשְׂרָאֵל פִּסְלוֹ נִזְרוֹת מִטְעֵנִשׁ  
 וְנִגְדָּה וְחַמְמוֹ שֶׁ שָׁמַם וְלֹא חָזַר  
 לְהַר הַרְצֵה בְּקֶשׁוֹ לִגְנוֹה וְנִגְדָּה  
 לְפָרֶשׁ הַדְרִינָה עֲגוֹל לֵשׁוֹן  
 דְּכִנְתָּה (וְחִילֵן דָּף ק"ב) טוֹרֵינוּ  
 כְּתִירֵנוּ כְּדִלְמִירֵנוּ מִלְּהוֹת אֶת  
 שֶׁ הַמַּטְעֵנִשׁ אִשִּׁי כִּנְפֵנוּ כְּתִירֵנוּ  
 עֵינֵינוּ וְלִין נִזְרוֹתֵנוּ נִיכְרוֹת  
 הִיוּ דוֹד וְשִׁלְמָה שָׁמַם כְּמוֹ  
 שֶׁ (ו) וְלֹא נִזְרוֹתֵנוּ כְּדִלְמִירֵנוּ לְעֵיל  
 לְנִזְרוֹת אֶתֶּם אֲסִירֵנוּ וְמוֹחֵן  
 לֹא הָיוּ יוֹכֵלִין לְהַכִּירֵנוּ:  
 אֶלֶל

מא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא דרדייאנא  
של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה  
ו'וחללוהו התם לא אשתמשו בהו לגבוה הכי  
לאו אורה ארעא לאשתמשו בהו הדיומא: **ב**  
עבודת כוכבים שלו ושל חבריו וישראל אין  
עובד כוכבים המבטל עבודת כוכבים מבטל מן  
השנים מותרין והיא אסורה: **ג** **מ**תני לה ר' **ל**  
עבודת כוכבים שלו ושל חבריו א"ל רבי שנע  
מבטל עבודת כוכבים שלו ושל ישראל דישא  
בסתר כתיב א"ר הילל בריה דרבי וולם לא  
פחות כילדותו מאי קסבר ובקנותו מאי קסבר  
תא דעובר כוכבים פלה כיון דעובר כוכב  
יאל גמי מבטלה ובקנותו סבר ישראל ארעו  
ל עובד כוכבים דנפשיה דישאל לא בטיל איני  
אל אינו מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים פ

שנכנסו עובדי כוכבים להיכל יאזו כליו לחולין ומיון דנפקי לחולין ק  
הך דביית חשמונאי חשמונאי נעבדי: נוסברינו. על ד  
ות אבן שחמור בה לפורן פוסלת בה כדאמרין בכלל שחמורין  
כחייז ועמדו וגמזוס: ונאברינו. כדי לבטלן מעבודת כוכבים  
: משוס כספס והכסה של ירושלים. שרובה הקדש: עריינא  
נעשו חלזרות ושמש דירושלים: שישא. יסן בייתא  
: כוכבים של עובד כוכבים. דעובד כוכבים פוסל אלוהו ילפ  
הנה גטייה עלמיה דהא וסא כבחר כחייז ודכרס מן: גב' שמי  
ישראל לא: וממשי תלמודא דישראל מי נעלה וסא וסא כס  
על אבן שיש לו שחפות אינו יכול לבטל חלקו של ישראל:

[illegible]

## רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מאי כיון דאיסורא לא בטיל מדרב גידל. בריש פירקין (דף טז) וס' שפאר טומאה דלית ליה טערה במקום דנמצא חי היכי דשאר טומאות טעמיהן וקטליה דאמי קלה למסך ומיטביה: וטומאה נמי לא בטלה. כיון דליכא למיירא היכי דים חוניו. מפרש בשמעתין כחרימא דנחמות (קט:): חוניו גט של שמעון הצדיק שבת למארים שמעי אחיו וזבנה גט שבת ופליגי התם איכא למ"ד דלש עבודת כוכבים איכא למ"ד דלש"י וקמצינא ליה לר' יוסי כי שזול אליבא דמ"ד לאו דתי עבודת כוכבים היא דלחב"א דמ"ד דעבודת כוכבים היא לא קמצינא ליה להשתא להדידו אסורין דאמר לעיל (פז:): כללים ששמשו בזה לעבודת כוכבים הכחוש מדבר לגבוה

מִיִּצְעָה: וְאֵין צָר לְדַבֵּר אַחֵר. כֹּהֲנִים  
שֶׁשִּׁמְשׁוּ לְעֹבֹדֹת כּוֹכָבִים אֵין צָר שֶׁלֹּא  
יִשְׁמְשׁוּ עוֹד לְתַקְּדָה דְּכַתְּבֵי בִּיחֻלָּהּ  
(וְהוּא) יֵעָן אֲשֶׁר יִדְבַּרְהוּ אֹתָם לִפְנֵי  
גְלוּלִיּוֹת וְגו' וְכַתְּבֵי תַּחְרִיב לֹא יִגְשׁוּ  
אֵלֵי לִסְתָן לִי וּמִדְקָמָהּ אֵין צָר לְדַבֵּר  
אֶחָד מִכָּלל דְּתֵי חֻמֵּי לֹא דָבָר אֲחֵר  
הוּא וְאִפְסֵי דְּתֵי חֻמֵּי לִפְנֵי דְּכַתְּבֵי אֲחֵר  
וְקִיבְעִיחַ לִיה לִר' יוֹסִי כֹּלִים מֵאִי:  
כֹּהֲנִים דְּבִנֵי דְּעָם נִינְוָה. וְדִיעֵי  
שֶׁנֶּחֱסְרוּ הַבְּנוֹת אֶף לֶשֶׁם גְּבוּלָהּ וְהִלְכּוּ  
וַעֲבָדוּ בִּמְחָה הוּא דְּקִדְּמוֹת רַבֵּן: אֲבָל  
כֹּלִים לֹא. קִנְסִי אוֹ לְמַחֵל לֹא שָׁנָא:  
מִקְרָא הוּא בִּיְדֵינוּ. כִּהְיָ עֲבֹדֹת  
כּוֹכָבִים דִּיבֹחַ מִדְּמִלְוִרִימָא הוּא  
כִּהוּ עֲמֵחָל הִתְחַלֵּל קִנְסִינוּר דְּרַבֵּן  
אֶעֱי' דְּלֹאֹ בְּנֵי דְּעָם נִינְוָה הִ"ג  
אֶעֱי' דְּלֹאֹ בֵּית עֲבֹדֹת כּוֹכָבִים וְלֹא  
מִתְסַר מִדְּמִלְוִרִימָא קִנְסִינוּר דְּרַבֵּן  
כִּלְשֵׁי כֹהֲנִים: כָּל הַכֹּלִים: כֹּהֲנִים  
שֶׁבִּיחַ חֻקִּיהוּ הֵיוּ מִגִּידִין לֵב כָּל הַכֹּלִים  
עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר הָיוּת אֹחַז  
מִלְחֲמוֹת מִמַּעַל לְעֹבֹדֹת כּוֹכָבִים:  
כִּכְנו וְקִדְּשׁוּהוּ לֹא הָיוּ דְּאֶעֱלִינִי.

מטומאת עבודת כוכבים: וסקדשו  
דאקדישענדי. \* שחור ומשחם שבמן  
ממשה. אלמא כיון דמדאורייתא לא  
מתקין דא הקדש ניעה וזין אדם אלמ  
דבר שאינו בני אלוה לא מצינ לעליהו  
הואיל ולא בני דעה ניעה: שחורם  
לי אבדו. וזה הקהל ששחמי:  
סקדשו אחרים שחמי. אלמ הכן  
נקווה רבנן ומוסד: מוריס לטוים.  
שימוס ארבע לשכות שהיו בתקופות  
העורה קא חשיב במס' מדות ופ"ה  
(מ"ו): ואמר רב שמש שטיקל לעבודת  
כוכבים. אלמא אע"פ דלהדינו לא  
מיתקין דאין רבנן אלא אומר דבר שאינו  
שלו גזור דבר רבנן לגבי גבוה ואע"ג  
דלאו בני דעה ניעה. ובית חומיו מצי  
אע"ג דלאו בית עבודת כוכבים ולא  
מיתקין כלס דידא מדאורייתא גזר  
הון רבנן: הסס קדיש אשכח ודרוש.  
מדאורייתא אסירי אפי' להדינו:

וזה בהפיקרא והו' להו דידהו ונשמתמשו בן לעבודת כוכבים ואסרו:  
 ובר כוכבים ר'ו לנצטן: **אבנים שלמות.** שאין בהם פגמות ואפילו  
 מחין ית. **נגסיהו.** לאחר שבריתם להשוות פגמותם בן מחין עליהם  
 ונשקניהו לנפשיהו. שהרי חולין הן וכדאמרתם וכו' זה פריאם  
 יריגא שיא. מנעבות על ירושלים. טעריגא הדרייגא על שן מלכ  
 וכן מחמת וישן ואין אגורה ינרת: **בתנ'.** **ישאל אינו מבעל**  
 ואל ישאל וכל שכן ישראל אינו מבעל עבודת כוכבים ישראל  
 לנו בילדוק שלו ושל ישראל. ושכשו אתה שונה לנו ושל חבירו אבל  
 ר' כחבי: שיש לו. לעבוד כוכבים זה שחפזת. וזקוקתו חור זו  
 איכא דמסני לה. ל' הילל בריה דר' וולס: **אסיא.** דמחמין:  
 א"ר

מיוסלם (ע"ה) וחילולה. שמע כון גאון מרעס מילנה, נקם למען (ע"ה) שלו ושל חברו  
לחת כן עזר לפעור חסד הקרובים (ע"ה).

מסורת הש"ס

[illegible]

## גליון הש"ס

גמ' טומאה חרבנך, עין  
לעיל דף מה ע"כ ברש"י  
ד"ה ועבר, ובחולין דף יג  
ע"כ בתוס' ד"ה תקרובת:  
גמ' אשכח ודרש, עין  
נדרים דף סב ע"א:

## הגהות הב"ח

(א) גַּם שְׂמֹחֵת נִי  
דְמוֹסוֹ יִיב וְקֹדֶשׁ נִי  
דְמוֹסוֹ דְּלִיעַת בְּרִיתֵי הַטָּהוֹ  
שְׂמֹחֵת לֵאלֹהֵי תִּקְוָהּ וְלֵאלֹהֵי  
נִי שְׂמֹחֵת וְלִמְלֵכֵיהּ נִי מִתְּ  
תִּקְוָהּ הַמְּחִיבָה מִימֵי  
הַתְּקִיפּוֹת וְלֵאלֹהֵי גַּם לְגַלּוּ  
נִי דְמוֹסוֹ: עֲשִׂי: (ב) וְלֵאלֹהֵי  
נִי דְמוֹסוֹ לְעִלְיוֹתָא (ג) וְלֵאלֹהֵי  
נִי דְמוֹסוֹ מִדְּרֵיב נִי בְּרִית  
שִׁירָקוֹן שְׂמֹחֵת גַּמְלָה לְהוֹ  
סִטֵּיהּ בְּתִקְוָהּ כְּשֶׁבֶר  
שְׂמֹחֵת לִיבֹאֵר לְמִיבֹאֵר  
הַבֵּא יִי חֵי עֲלֵה  
עֲמֻלָּתָא מִלְּקוּן חַיֵּי דְמִיבֹאֵר  
לְמִשְׁכָּן מְחִיבֵיהּ הַסִּיד  
וְחִסְרֵיהּ חַיֵּי עֲמֻלָּתָא  
(ד) לֵאלֹהֵי: (ה) חֵי דְמוֹסוֹ  
נִי מִדְּרֵיב לְעִלְיוֹתָא, נִי  
עֲמֻלָּתָא מִלְּקוּן חַיֵּי דְמִיבֹאֵר  
לְמִשְׁכָּן מְחִיבֵיהּ: (ו) חֵי  
וְלֵאלֹהֵי וְלֵאלֹהֵי וְלֵאלֹהֵי  
עֲמֻלָּתָא מִלְּקוּן חַיֵּי דְמוֹסוֹ  
שְׂמֹחֵת הַסִּיד:

## הגהות מהר"ב

**רנשבורג**  
[א] רש"י ד"ה וקדשנא  
לאקליפנא  
ומשחית. י"ב עין מנחות  
ז ע"ב ובמקו' שם כד"ס  
ושמע"י וכו' ר' אלע"ר  
וכו' ואל"ה הו"א סוגיא וכו'  
ודו"ק היטב:

מוסף רשי

ואינו צריך לומר לדבר  
אחר. אם שמעו בעתה  
כוננים לא ימשה דבר  
ישראלים (מחזקת קס.)  
הבנו שגוננו. לדפוס  
הנראה ואפני ללא דריה  
הוא. סיון לא שרת (חזקין)  
שקצקו אנשי יד.  
שקפיו עליה בעתה  
כוננים מתקדם ימשה ד.  
משום כסא דרבה  
של ירושלים. שיהי  
נלכזה והוא של הקדש  
ואסור לשרס וקפחמה  
עונד כוננים ערנים ע.  
זכסו (מכוננת ג.) היא  
רובא דעלמא. תמיה  
דעיה בני אסחורס לא  
וזכסו שכונוס (סס.)  
הדרינו טורניא שפא.  
אלו יני ממענטס  
ורחלים ורזו כל אלו אל

מיוסעס (עס) ווילדעלע. משמע פון געזא מיטעס זעלנע, נעק לאלען (עס) שלר ושל היברו. צו צעטען ענדן זי לאזא  
האט זי און ענדל פערלעס (עס) וועלדעלע. (עס) צעטען ענדן זי לאזא.



**Torah-Box.com**  
diffusion du judaïsme aux francophones